

FREMTIDENS LANDDISTRIKTER

Fra forskning til udvikling

Kolofon

Denne publikation er udarbejdet af Fødevareministeriet i 2010

Bidragyder(e): FødevareErhverv, GEMBA Innovation og de fem forskningsprojekter beskrevet i publikationen

Fotograf(er): Fotografier gengivet med tilladelse fra Fødevareministeriet, Projektet Multiland samt GEMBA Innovation

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
FødevareErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V

Tlf.: 3395 8000

Fax.: 3395 8080

E-mail: ferv@ferv.dk

<http://www.ferv.fvm.dk>

ISBN 978-87-7083-792-7 (Web)

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Innovation i landbrugsrelaterede virksomheder i landdistrikter	6
Jordbrugs- og fødevarerektorens fremtidige rolle i den regionale udvikling	8
Økonomisk vækst på landet: Ny innovativ aktivering af landskabs- og kulturressourcer	12
Det multifunktionelle landskab – forvaltning og planlægning.....	16
Virkemidler i landdistriktpolitikken – behov og effekter nu og i fremtiden	20

Indledning

Fødevarerministeriet har gennem en årrække medvirket til at udvikle de danske landdistrikter. Det er sket ved en lang række initiativer inden for forskning og innovation, udviklingsprojekter, netværksprogrammer mm.

Landdistriktsprogrammet er aktuelt blandt de største initiativer, som skal give befolkningen gode muligheder for at leve i og af landdistrikterne. Det skal ske ved at arbejde målrettet med at skabe nye arbejdspladser i landdistrikterne, herunder sikre fortsat erhvervsudvikling i fødevarersektoren.

Fødevarerproduktion udgør stadig en væsentlig del af landdistrikternes erhvervsøkonomiske grundlag, og som sådan er det vigtigt at forholde sig til sektorens erhvervsudvikling, når vi taler om udvikling af landdistrikterne.

Men der er også andre mål, hensyn og interesser at tage i landdistrikternes udvikling – natur- og landskabsudvikling, demografi og bosætning, kulturelle og sociale værdier er nogle af de væsentligste temaer udover erhvervsudvikling i og uden for jordbrugs- og fødevarersektoren.

Tendensen går imod en mere helhedsorienteret betragtning af landdistriktsudvikling – en udvikling, som Fødevarerministeriet gerne vil understøtte. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan vi samtænker de mange mål og hensyn og samtidig sikrer levedygtige og levende landdistrikter i fremtiden?

Det spørgsmål ønsker Fødevarerministeriet at give nogle bud på med denne publikation, som præsenterer de seneste danske forskningsresultater i landdistriktsudvikling.

Forskning i landdistriktsudvikling

Baggrunden er, at Fødevarerministeriet i 2007 igangsatte forskningsprogrammet "Jordbrugs- og fødevarersektorens fremtidige rolle og udvikling i et regionalt perspektiv".

Programmets formål var at:

- Bidrage til at skabe grundlag for effektive tiltag, som kan styrke innovation og vækst i landdistrikterne
- Opnå ny viden om potentialer for landdistriktsudvikling
- Identificere hvilke ressourcer, kompetencer, metoder, netværk, barrierer og motivationsfaktorer, der er afgørende for udviklingen

Der blev bevilget i alt 20 mio. kr. til fem forskningsprojekter, som afsluttes i 2010-11.

Fokus i de fem projekter er på:

- Erhvervsudvikling i landdistrikterne, herunder udvikling i jordbrugs- og fødevareresektoren og samspillet med den øvrige landdistriktsudvikling
- Natur- og landskabsmæssige forhold i landdistrikterne
- Sociale og kulturelle aspekter samt ressourcer i landdistrikterne

På de følgende sider præsenteres de fem projekter kort, og der er henvisninger til projekternes hjemmesider, hvor der kan hentes mere information.

Projekterne udgør et vigtigt input til Fødevareministeriets fremtidige indsatser inden for landdistriktsudvikling og resultaterne vil indgå i bl.a.:

- Midtvejsevaluering af Landdistriktsprogrammet 2007-13
- Forberedelse af nyt landdistriktsprogram 2013-19
- Generel politikudvikling

Fra forskning til udvikling – et idekatalog

I forbindelse med afslutningen af forskningsprogrammet afholdt Fødevareministeriet den 9. marts 2010 en konference, der havde til formål at fremlægge resultaterne af forskningsprojekterne samt drøfte implikationer og udviklingsmuligheder for landdistrikterne samt jordbrugs- og fødevareresektoren.

På konferencen deltog 110 personer fra organisationer, LAG'ere (lokale aktionsgrupper), landbrugs- og fødevarerhvervene, kommuner, regioner, Fødevareministeriet m.fl.

På fire workshops identificerede deltagerne – i lyset af den nye viden der blev fremlagt fra forskningsprojekterne - en række forslag til initiativer og handlinger, som kan styrke landdistriktsudvikling og regional fødevarerproduktion i Danmark.

Resultatet er et idekatalog, som kan findes i forlængelse af de enkelte forskningsprojekter.

Vi håber, at publikationen kan være et konstruktivt bidrag til diskussionen af udviklingen af de danske landdistrikter og hvilke initiativer vi med fordel kan igangsætte – samt ikke mindst hvordan vi sikrer mest muligt engagement og virkelyst blandt de mange, der brænder for fortsat udvikling af de danske landdistrikter.

Morten Lautrup-Larsen
Vicedirektør, FødevareErhverv
Fødevareministeriet, 2010.

Innovation i landbrugsrelaterede virksomheder i landdistrikter

Projektet

Udgangspunktet for det samlede projekt har været at analysere, om producenter og iværksætteres tilknytning til en bestemt lokalitet og region har givet dem nogle særlige muligheder for at skabe innovation. Hermed knyttes der an til de senere års store interesse internationalt for at udnytte de såkaldte stedbundne ressourcer.

Projektets aktiviteter

Analysen har været case-baseret, hvor vi har set på tre sektorer:

- Oplevelsesøkonomi og jordbrug
- Nonfood og biomasse
- Fødevarer virksomheder

I alt har vi set på 15 cases (eksempler) lige fra en-mands foretagender til større virksomheder, som alle har arbejdet med at udnytte naturgrundlaget og særlige stedbundne humane ressourcer.

Det teoretiske perspektiv har taget udgangspunkt i teorier om innovation, læring og beslutningstagen, og overordnet har vi set på, hvordan der skabes eller måske ikke skabes koblinger mellem forskellige sektorer og perspektiver.

De mange eksempler sammenfattes på tværs for mere generelt at belyse, om 'stedet' og landdistrikterne giver nogle særlige muligheder og begrænsninger for innovation.

Eksempel: Højer Pølser

- ❖ Over 100 år gammelt familiefirma, som har taget udgangspunkt i de mange græssende kreaturer i marsken og i de tyske/sønderjyske pølse-magertraditioner
- ❖ Leverer til hovedparten af de store detailhandelskæder samt til catering og specialhandel. Råder over 4500 kvm. og har ca. 40 ansatte
- ❖ Selskabet produktudvikler hele tiden og søger hele tiden efter nye markedsmuligheder, fx på det økologiske område og med rene vadehavsprodukter
- ❖ De har udviklet en speciel procedure for at udvælge de mest lovende produkter før de skalerer produktionen op
- ❖ Søger at lære af sine fejl

Nogle af resultaterne

Nødvendige kernekompetencer for at kunne udnytte lokale ressourcer:

- Evnen til at se lokale ressourcer som ressourcer er afgørende
- Evnen til at *forædle* disse ressourcer
- Evnen til at *markedsføre* lokal-/regionalområdet (fx gennem destinationsmanagement)
- Evnen til at skabe og fastholde *netværk* for at realisere målene, også utraditionelle netværk
- Evnen til at omdanne social, fysisk og natur *kapital* til en bundlinje

Udfordringer

- Opskalering af virksomheder
- Professionalisering
- Supply chain management: Forstå de andre led i kæden og indgå i et professionelt samspil med dem
- Hente inspiration og netværk andre steder
- Small is beautiful eller diversificering af større enheder?

Hjemmeside

<http://www.vifu.net/Default.aspx?ID=6994>

Projektets deltagere

- Institut for Forskning og Udvikling i Landdistrikter, Syddansk Universitet, Esbjerg
- Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Foulum, Aarhus Universitet
- Fødevarerøkonomisk Institut, KU-Life
- Projektleder: Professor Flemming Just, SDU (fj@sam.sdu.dk)

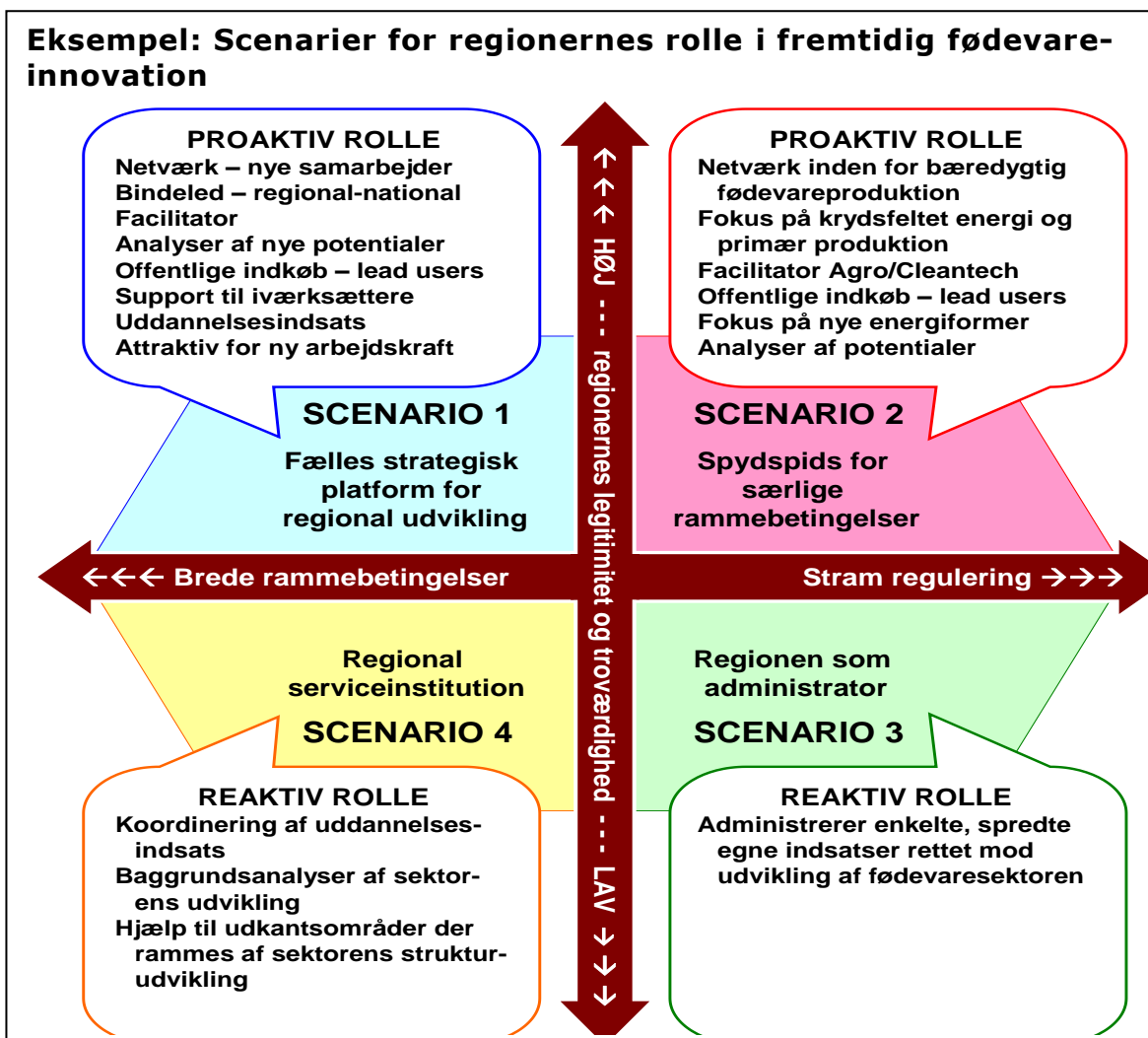
Jordbrugs- og fødevarerektorens fremtidige rolle i den regionale udvikling

Projektet

Formålet er at udvikle en regional strategimodel rettet mod innovation i jordbrugs- og fødevarerektoren i landdistrikterne, som inddrager innovationsmønstre, fremtidsbilleder og politiske virkemidler.

Projektets aktiviteter

- Udvikling af scenarier for udefrakommende rammebetingelser
- Analyse af innovationsmønstre for jordbrugs- og fødevarerektorer i landdistrikterne
- Analyse af erhvervspolitiske virkemidler for fødevarereinnovation
- Strategisk regionalt fremsyn ved hjælp af workshop-eksperimenter

Nogle af resultaterne

- Analyse af innovation i primærsektoren, der bl.a. viser at mange virksomheder i sektoren er innovative – men der er stadig behov for mere. Desuden at landdistrikter er kendetegnet ved flere 'skæve innovationer' og endelig at viden til innovation i høj grad kommer af udefrakommende, indirekte kanaler.
- Scenarier for udefrakommende rammebetingelser, der viser at udviklingen inden for bl.a. klima, energi, fødevarepriser, handel, CAP (Common Agricultural Policy, Den Fælles Landbrugspolitik) er vigtige rammer for regionale fødevarestrategier.
- Analyse af erhvervspolitiske virkemidler, der viser at udbudsorienterede virkemidler (fx tilskudsordninger) traditionelt dominerer frem for efterspørgselsorienterede virkemidler (fx offentligt indkøb), og at der ligger et uudnyttet potentiale i sidstnævnte.
- Eksperimenter med regional strategiudvikling, der peger på et potentiale i at skabe bedre regionale rammebetingelser for fødevareinnovation ved en kombinationen af innovationsanalyse, scenariemetode og erhvervspolitiske virkemidler (se case i boks).

Hjemmeside

<http://www.isf.man.dtu.dk/Forskning/projekter/feat2015.aspx>

Projektets deltagere

- Institut for Planlægning, Innovation og Ledelse, Danmarks Tekniske Universitet (Projektleder, Seniorforsker Birgitte Rasmussen, bir@man.dtu.dk)
- Institut for Erhvervsstudier, Aalborg Universitet (Lektor Jesper L. Christensen, jlc@business.aau.dk)
- GEMBA Innovation (Partner Tomas Vedsmand, tv@gemba.dk)

Fra forskning til udvikling – udfordring (workshop)

Hvor er der muligheder og udfordringer for at tilvejebringe og anvende forskellige typer af viden i forhold til innovation i jordbrugs- og fødevarersektoren?

Hvilke muligheder og udfordringer er der for at opstille fælles langsigtede mål for innovation i jordbrugs- og fødevarersektoren i de danske regioner og landdistrikter?

Workshopdeltagernes forslag til initiativer

- Etablering af lokale mærkningsordninger for fødevarer med lokal identitet og kvalitet. Der kan udvikles en fælles standard for procedurer og kvalitet, som forskellige landdistrikter/regioner kan anvende med henblik på at styrke kvalitet og identitet for lokale fødevarer
- Større brugerinddragelse i udviklingsprogrammer og -projekter.
 - Producenterne kan med fordel være med til at definere temaer for forskning og udvikling, som skal sikre større relevans og tilgang af relevant viden til fødevarerproducenterne. Det kan skabe bruger-orienterede regionale teknologiplatforme
 - Brugere og kunder bør inddrages mere i virksomhedsprojekter, kan det være et ansøgningskriterium?
 - Kan der etableres et initiativ for organisering af brugersiden, (fx hospitaler i forhold til udvikling af nye fødevarerprodukter)?
- Finde de "skæve ressourcer" i landdistrikterne og lave matchmaking med den etablerede fødevarersektor med henblik på at tilføre nye innovative ideer
- Understøtte tværgående kommunikation og netværksdannelse, herunder særligt fokus på regionale videns- og uddannelsesinstitutioner i landdistrikterne, da de ofte kan styrke innovationsprocessen
- Tværgående uddannelse og kapacitetsopbygning, herunder mere fælles uddannelse inden for landbrug, rådgivning og politik
- Inddrage LAG'er i forskningsprojekter for at sikre mere lokal forankring og vidensspredning af forskningsresultater.

Økonomisk vækst på landet: Ny innovativ aktivering af landskabs- og kulturressourcer

Projektet

Projektets formål er at fremme transformationen i landområderne, så der skabes økonomisk vækst gennem ny aktivering af de lokale landskabs- og kulturressourcer.

Projektets aktiviteter

- Landskabs- og kulturressourcer kortlægges på basis af GIS-analyser (Geografisk Informations System)
- Identificering af indikatorer samt teorianvendelse af strategi, motivationsteori, marketing, oplevelsesøkonomisk teori samt nyere turisme og kulturteori og økonomisk psykologi
- Analyse af sammenhængen mellem vækstpotentialerne og struktureformens ny planlægning og strategisk planlægning. Her benyttes new public management (teorier om ny offentlig styring), motivationsteori, strategi, global konkurrenceteori og empiriske kilder.

Populationen omfatter 4 yderkommuner (Norrdjurs, Lemvig, Ringkøbing-Skjern og Samsø) samt 1 landkommune (Syddjurs), alle beliggende i Region Midtjylland. Projektet løber indtil 2011.

Eksempel: Rækker Mølle

- ❖ Rækker Mølle er en gammel vandmølle fra 1638, der malede korn. Det ledte til en landsby i 1800-tallet omkring møllen
- ❖ I 1904 solgtes møllen til et lokalt andelsselskab og ny teknologi (turbine med dynamo) kom i gang
- ❖ I 1910 solgtes møllergården til nogle i familien Esmark, som ejede den frem til 1992, hvor der blev dannet en forening i landsbyen til møllergårdens bevarelse
- ❖ I 1953 var der officiel indvielse. Gårdens jord blev lejet ud og møllergården blev et samlingssted for områdets beboere med kaffestue etc.
- ❖ I 1999 blev der indviet en mindestue for Søren Kirkegaard, der stammer fra Sædding
- ❖ I 2006 udkom bogen om Rækkegårds mølle. Derudover startedes et bryghus hvor oplevelsesøkonomi skulle spille en væsentlig rolle

Nogle af resultaterne

- Behov for forståelse og evner inden for oplevelsesøkonomi samt strategi- og ledelsesredskaber såsom Total Quality Management (teorier om kvalitetsstyring fra start til slut).
- Administrative systemer til understøttelse af landdistriktsudvikling (EU) er langt fra dansk administrativ tradition og handlemåde → Demotiverende → Høje omkostninger inkl. høje bruger- og kontrolomkostninger. Til overvejelse: En national organisation til at forenkle processen
- Afstand mellem videnskab og erhverv – det bør overvejes hvorledes uddannelse, fag, viden/servicecentre kan overkomme barrierer
- Indikatormodeller til brug for økonomisk vækst på landet
- Ny viden om traditionel planlægning versus strategisk planlægning på landet
- GIS-baseret kortlægning af landskabs- og kulturressourcer med et potentiale-kort for hver af de udvalgte kommuner samt GIS-baserede scenarier

Hjemmeside

http://www.cbs.dk/forskning/institutter_centre/projekter/oekonomisk_vaekst_paa_landet

Projektets deltagere

- Center for Tourism and Culture Management, Copenhagen Business School
- Forskere fra Center for Skov, Landskab og Planlægning ved Københavns Universitet
- Projektleder: Centerleder Lise Lyck, CBS (ll@tcm.cbs.dk)

Fra forskning til udvikling – udfordring (workshop)

Hvordan kan økonomiske resultater fremmes, så de økonomiske mål i mindre grad bliver hensigtserklæringer?

Workshopdeltagernes forslag til initiativer

- Ved lokal fundering, samarbejde og videndeling, for derved bl.a. at kunne anvende hinandens ressourcer samt lære af tidligere fejltagerer
- Bedre sammenhæng mellem de forskellige støtteordninger
- Erhvervsprojekters volumen bør øges, så rentabilitet kan sikres på sigt. Endvidere skal de økonomiske og faglige kompetencer styrkes og økonomi indtænkes fra projektstart
- Sikre sammenhæng mellem produkter set fra efterspørgselssiden fx ved netværk mellem producenter

Udfordring

Hvordan kan udvikling af nye oplevelser og services i landdistrikterne understøttes i en situation med ændringer i forbrugertrends som følge af den økonomiske krise?

Workshopdeltagernes forslag til initiativer

- Udarbejdelse af guidelines for projekter under forskellige konjunktursituationer, dvs. forskellig karakter af oplevelsesprojekter i opgangs- og nedgangstider.
- Mindre projekter bør afprøves før de sættes op større skala.
- Kommuneplanlægning skal være lydhøre overfor beboerne, når nye projekter igangsættes
- Større tema-satsninger, som kan rumme en række del-aktiviteter og projekter, hvorunder en række partnere kan igangsætte og gennemføre projekter som understøtter hinanden koncept- og forretningsmæssigt. Eksempelvis "Lystfiskeri på fjorden", hvorunder fx bed & breakfast, restauration, detailhandel mm. kunne løfte i flok.

Det multifunktionelle landskab – forvaltning og planlægning

Projektet

Projektets formål er at belyse de aktuelle udviklingstræk i relation til den offentlige forvaltning samt bidrage til udviklingen af jordbrugets fremtidige rolle i det multifunktionelle landskab.

Projektets hovedperspektiv: Jordbrugslandskabet udvikles og opretholdes primært gennem beslutninger på *ejendomsniveau* – samfundet (inklusive lokalsamfundet) efterspørger værdier og 'services' som hører til *landskabsniveau*'et.

Projektets aktiviteter

- Analyser på ejendomsniveau i tre jyske landbrugsområder som tilsammen rummer de mest udbredte landskabstyper i landet
- Analyser af innovative forvaltnings- og planlægningsformer
- Fokus på tre områder: Hvorslev-området i Østjylland med overvejende morænejorder (jordtype 3 og 4), Sdr. Omme området i Vestjylland med grovsandede jorder som dominerende type (jordtype 1) og Saltum-området i Nordjylland med finsandede og lerblandede sandjorder som de dominerede jordtyper (jordtype 2 og 3).

Undersøgelsen er en opfølgning af undersøgelser gennemført midt i 1990'erne, hvor lignende analyser blev gennemført i de tre områder. Et centralt spørgsmål handlede om hvordan landmanden selv opfattede sin landbrugsejendom. Svarene fra Hvorslevområdets landmænd fremgår af tabellen (se også Jord og Viden nr. 3, 2010, s. 4-6):

Landmændenes primære motiv som ejere (Hvorslev)

Ejers beskæftigelse ▾	Landmandens hovedmotiv til at eje landbrugsejendommen ¹⁾ : (Andel, landmænd, %)			I alt, antal, (= 100 %)
	Ejermotiv ▶ Et godt sted at bo	Et godt produktionssted	En ligelig blanding af begge dele	
Fuldtidslandmand, %	20	23	57	35
Deltidslandmand, %	53	0	47	19
Fritidslandmand, %	79	1	20	178
Pensionist, %	64	3	33	88
Andre, %	100	0	0	3
I alt, %	67	4	29	323

¹⁾ Spørgsmålet lød: Ejer du primært denne ejendom, fordi det er et godt sted at bo., eller fordi det er et godt produktionssted, eller er det en ligelig blanding af begge dele? Kun den ejendom hvor ejeren bor er medtaget i tabellen – 'produktions-motivet' er derfor 'underrepræsenteret' i tabellen

Nogle af resultaterne

- Landbrugets strukturudvikling og 'urbanisering' påvirker begge jordbrugslandskabets udvikling – de skal ses i sammenhæng
- Fuldtidslandmandens andel af arealet falder i alle tre områder men arealandelen for fritidslandmanden stiger
- Andelen af arealet i omdrift falder, mens udyrkede landskabselementer vokser i antal og areal
- Landskabet bliver mere multifunktionelt – funktioner knyttet til boligen, friluftslivet, natur – og landskabspleje får stigende betydning for landskabsudviklingen
- Landmanden har tre roller som landskabsforvalter: Producent, ejer og borger - alle disse roller bør indgå i design og implementering af politikker og planer
- Model for fremtidige, integrerede projekter i jordbrugslandskabet er udviklet i tilknytning til projektet.

Hjemmeside

<http://www.multiland.dk>

Projektets deltagere

- Københavns Universitet, Skov & Landskab
- Det jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet
- Institut for Forskning og udvikling i landdistrikter, Syddansk Universitet
- Institut for miljø, samfund og rumlig forandring, RUC
- Projektleder: Professor Jørgen Primdahl (jpr@life.ku.dk)

Luftbillede fra Hvorslev-området

Fra forskning til udvikling – udfordring (workshop)

Hvordan kan den enkelte landmand bevidstgøres om bedriftens multifunktionelle kvaliteter?

Hvordan skabes kontakt mellem landbrugets udbud af funktioner og befolkningens efterspørgsel på funktioner?

Workshopdeltagernes forslag til initiativer

- Landmanden er klar over potentialerne på et generelt niveau, men ikke på et mere detaljeret niveau. Der er ofte mange led imellem landmændene som udbydere af funktioner og samfundet som efterspørger funktioner – der kan med fordel:
 - Informeres mere om mulighederne vedr. funktioner, fx natur og vand, C-binding
 - Udarbejdes strategier til fremme af multifunktionalitet, fx bræmmer
 - Udarbejdes rådgivningstilbud
 - Udpeges demonstrationsbrug, der kan virke som model for, hvordan man kommer fra teoretisk til praktisk brug.
- Markedsgørelse af det multifunktionelle landbrug kan styrkes, herunder licitationer over opgaver fx vådområder og støtte til værdisætning af funktioner
- Kan der etableres en kompensationsstruktur med direkte eller indirekte kompensation for at landmanden tilgodeser flere samfundsinteresser end økonomisk egeninteresse
- Netværksdannelse, nye samarbejdsrelationer, landmænd i erhvervsråd, kontakt til lokalbefolkning og byer, nye offentlige-private partnerskaber om fx biogas og grundvand
- Behov for at tænke mere i helhedsløsninger, herunder
 - Landskabsniveau i stedet for bedriftsniveau, og med udpegning af særlige landbrugsområder
 - Forbedre kommunikation mellem landbrug og myndigheder
 - Skabe bedre adgang for bybefolkningen til boliger og friluftsliv
- Muligvis potentiale i en større satsning på økologi

Virkemidler i landdistriktspolitikken – behov og effekter nu og i fremtiden

Projektet

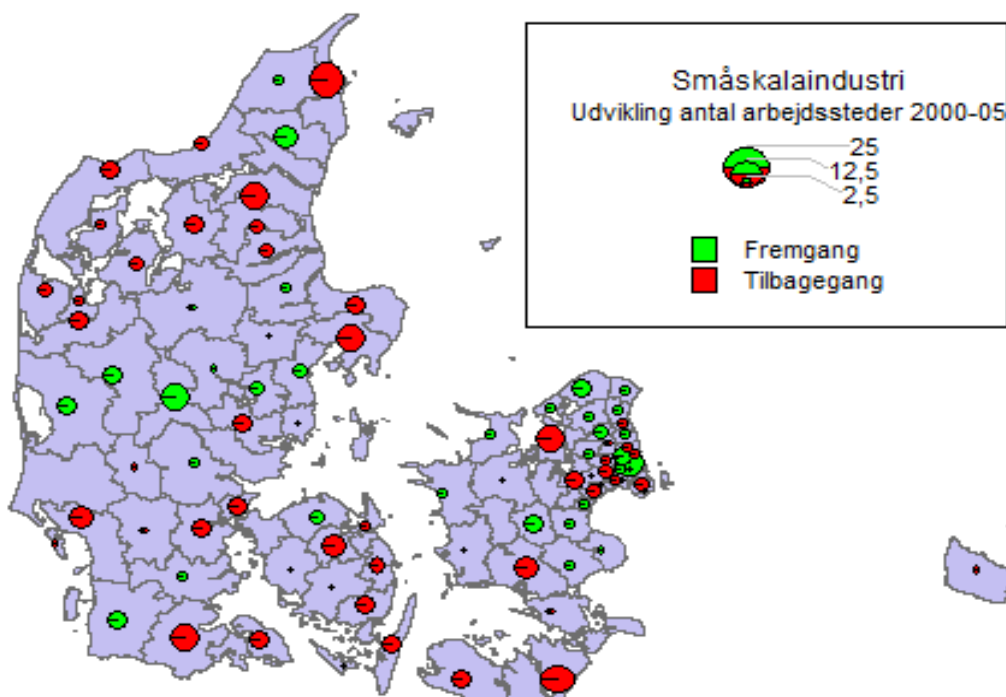
Projektets formål er at bidrage til udviklingen af landdistriktsprogrammet og strukturfondsindsatsen fremover, hvilket forfølges gennem udvikling og demonstration af nye rumlige evalueringemetoder.

Projektets aktiviteter

- Beskrivende analyser af de fleste virkemidler i landdistriktsprogrammet.
- Rumlig kortlægning af erhvervenes rolle i de danske landdistrikters økonomi, beskæftigelse og arealanvendelse, samt kortlægning af det lokale, regionale og interregionale samarbejde mellem disse erhverv
- Otte udvalgte virkemidler analyseres med henblik på at undersøge bl.a. virkemidlernes incitamentsvirkninger, og dermed deres bidrag til målopfyldelse i forhold til landdistriktspolitiske målsætninger og deres omkostningseffektivitet.

Det danske landdistriktsprogram indeholder en række virkemidler, som er rettet mod enten styrkelse af den økonomiske vækst eller forbedring af miljø og naturforhold i landdistrikterne. De kommende år forventes bevillingsrammen til sådanne aktiviteter at vokse.

Eksempel: Udviklingen i småskalaindustri 2000-05 (fødevarerindustri)

Nogle af resultaterne

- Udviklingen i landbruget er stadig præget af øget intensivering og strukturudvikling mod større enheder
- Fødevarerindustrien er præget af geografisk koncentration, regionalisering og faldende beskæftigelse i byområder
- Små-skala industri øger ikke sin relative betydning, dog ses en positiv udvikling på Bornholm og i Midtjylland
- Dagligvarehandelen er præget af supermarkedernes øgede betydning, dog ses der en vækst af specialbutikker i København og Århus
- Casestudier viser, at geografisk definerede fødevarer-netværk for specialprodukter fremkommer overalt, organiseret i "Smagen af Danmark"
- En hovedtrend i den konventionelle fødevarer-kæde retter sig mod differentiering og markedsføring af særlige produkter
- Der sker en samordning af konventionelle og "alternative" forretningsmodeller

Hjemmeside

<http://www.crt.dk/Default.asp?m=182>

Projektets deltagere

- Fødevarerøkonomisk Institut, Københavns Universitet
- Jordbrugsvidenskabeligt Fakultet, Aarhus Universitet
- Bornholms Forskningscenter
- Projektleder Professor Niels Kærgård (nik@life.ku.dk)

Fra forskning til udvikling – udfordring (workshop)

Hvordan ser I den fremtidige landdistriktspolitik og hvilke nye typer af instrumenter vil I foreslå?

Workshopdeltagernes forslag til initiativer

- Det bør overvejes hvilke langsigtede mål vi ønsker at opstille – ikke kun 3 år frem, men gerne op mod de næste 20 år – eksempelvis mål for at sikre bosætning og arbejdspladser i landdistriktsområderne
- Behov for opstilling af klare mål med miljøstøtteordninger, herunder cost-benefit analyser af miljøordninger, også efter ordninger er ophørt (miljøeffektvurderinger)
- Behov for analyser af effekter af reducerede jordskatter med henblik på at vurdere renteudgifter og rentetilskud som instrument til landbruget – samt af beskæftigelseseffekten indenfor økologisk vs. konventionel drift
- Fokus på nye initiativer i landdistrikterne – eksempelvis nye produkter og afgrøder, symbiotisk, intensiv landbrugsproduktion, landbrugs- og cykelturisme
- Større fokus på efterfølgende drift af satsninger i landdistriktsudvikling så varige effekter sikres, også efter at investeringsordningen er ophørt
- Forenkling af nuværende virkemidler, herunder tilskudsregler (og er det altid den bedste løsning) samt ændring af harmonikrav i forhold til EU
- Evnen til at kunne samarbejde, evt. graduere tilskud afhængig af, hvor mange parter der er med i tværgående projekter.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
FødevarerErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V

Tlf.: 3395 8000
Fax.: 3395 8080

E-mail: ferv@ferv.dk
<http://www.ferv.fvm.dk>

ISBN 978-87-7083-792-7 (web)